

NOT: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 108/E maddesi kapsamında aylıksız iznin kullanılması hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-12658110

12/06/2025

Konu: Görüş (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 108/E Maddesi
Kapsamında Aylıksız İznin Kullanılması)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Belediyeniz Yapı Kontrol Müdürlüğünde tekniker kadrosunda görev yapmakta olan personelin 657 sayılı Kanunun 108/E maddesi çerçevesinde aylıksız izin talebine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Aylıksız izin" başlıklı 108/E maddesinde, "*Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Ancak, olağanüstü hâl veya genel hayata müessir afet hâli ilan edilen bölgelere 72 nci madde gereğince belli bir süre görev yapmak üzere zorunlu olarak sürekli görevle atananlar hakkında bu bölgelerdeki görev süreleri içinde bu fıkra hükmü uygulanmaz.*" hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 154 Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde yıllık izin sürelerinin hesabında, hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında geçmese dahi Devlet memurlarının kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen hizmet sürelerinin dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir.

Diğer taraftan, 4857 sayılı İş Kanununun 28 inci maddesinde, "*İşten ayrılan işçiye, işveren tarafından işinin çeşidinin ne olduğunu ve süresini gösteren bir belge verilir.*

Belgenin vaktinde verilmemesinden veya belgede doğru olmayan bilgiler bulunmasından zarar gören işçi veyahut işçiye işine alan yeni işveren eski işverenden tazminat isteyebilir.

Bu belgeler her türlü resim ve harçtan muaftır." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı 1/11/2012 tarihinde yayınladığı "Aylık Prim ve Hizmet Belgesine Meslek Kodlarının Eklenmesi Hakkında Duyuru" ile e-bildirge sisteminde değişiklik yapıldığını ve aylık prim ve hizmet belgelerine meslek kodları ve meslek unvanları eklendiğini kamuoyuna duyurmuş ve uygulama başlamıştır.

Diğer yandan, 6278 sayılı Kanunun 51 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesine, "*Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde, sigortalıların işyerlerinde fiilen yaptıkları işe uygun meslek adı ve kodunu, gerçeğe aykırı bildiren her bir işyeri için aylık asgari ücreti geçmemek üzere meslek adı ve kodu gerçeğe aykırı bildirilen sigortalı başına asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanır.*" hükmü eklenmiştir.

Kapsama dahil personelin özel sektör hizmetlerinin değerlendirilebilmesi için sosyal güvenlik kurumuna prim ödenmesi tek başına yeterli olmayıp, mesleğini yaptığına ilişkin diğer kanıtlayıcı belgelerin de (meslek kodu, kanuni zorunluluk varsa meslek odalarına üyelik gibi) ibraz edilmesi gerekmektedir.

Bakanlığımızca muhtelif tarihlerde verilen görüşlerde özetle;

- İdarelerin özel sektör hizmetlerini değerlendirirken kanıtlayıcı her türlü belgeyi isteyebileceği,

- İlgili personelin talebi üzerine özel sektörde geçen hizmetlerinin 3/4'ünün sayılabilmesi için bu hizmetin sosyal güvenlik kurumundan alınacak belge ile belgelendirilmesi gerektiği,

- Meslek kodu uygulamasının başladığı tarihten öncesine ilişkin varsa hizmetlerinin sosyal güvenlik kurumundan alınacak prim ödeme belgeleri ile birlikte işverenden alınacak belgenin de talep edilmesinin gerektiği,

- İlgili mevzuatına göre odalara veya meslek örgütlerine kayıt yaptırmaması gerekenlerin bu kayıtları olmadığı sürece mesleklerini kanunun öngördüğü şekilde ifa etmiş sayılamayacağı,

- İhale mevzuatına tabi olarak istihdam edilen ve ihale dokümanlarında "büro personeli/ büro görevlisi vb." olarak istihdamı öngörülenlerin farklı işlerde çalıştırılrsa bile "büro personeli/büro görevlisi vb." olarak düşünülmesi gerektiği,

- Tüm bu işlemlerin yapılırken beyanın esas alınamayacağı ve mutlaka belgelendirilmesi gerektiği,

Belirtilmiştir.

Belediyelerin kurmuş oldukları şirketlerin hukuki statüsüne ilişkin olarak ortaya çıkan tartışmaların giderilmesine yönelik olarak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğünün 16/8/2023 tarihli ve E-74073113-045.02-171660 sayılı görüş yazısında, *"Kazanılmış hak aylığı derece ve kademelerinde değerlendirilecek unsurlar ise 657 sayılı Kanunun muhtelif maddeleri ile özel kanunlarda düzenleme alanı bulmuştur. Ayrıca, Danıştay 10 uncu Dairesinin E:2018/3778 ve K:2022/6734 no'lu kararında; "...kamu tüzel kişileri, idareye mahsus bir kuruluş yapısına sahip olan ve bundan ötürü kuruluşları idare hukukunca düzenlenen tüzel kişilerdir... Ancak yukarıda tanımlanan kavramlar, hukukumuzda genel olarak aktarılan şekilde kabul edilmekle birlikte, yasama organı tarafından kanunların amaç ve kapsamı dikkate alınarak, aynı kavramlar her kanuna özgü olarak farklı şekilde tanımlanabilmekte, bu husus kanun koyucunun takdir yetkisi çerçevesinde kabul edilmektedir. ..."* denilmiştir.

Bu minvalde, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğünün görüşü çerçevesinde mezkûr Kanunun 108/E maddesi kapsamında aylıksız izin hesabında mezkûr 154 Nolu Tebliğ muvacehesinde yıllık izin sürelerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, Belediyenizde tekniker kadrosunda görev yapan personelin hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri ile kazanılmış hak aylığında değerlendirilen hizmet süreleri ve memuriyette geçen hizmet süreleri toplamının beş yıldan fazla olması durumunda aylıksız izin hakkından faydalanabileceği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü